

DERLEME

ÖLÇME DEĞERLENDİRMEDE BİR YÖNTEM: PORTFOLYO

A Method of Assessment: Portfolio

Yeşim Şenol¹, Cem Oktay Güzeller²**ÖZET**

Portfolyo, artan bir şekilde öğrenme ve değerlendirme için değerli bir araç olarak kabul edilmektedir. Portfolyonun gücü, öğrenenlerin gelişim ve ilerlemesi için zengin kanutları sunmasından gelmektedir.

Bu çalışma portfolyo hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Yazı portfolyonun tanımı, olumlu ve olumsuz özellikleri, içeriği ve niçin portfolyo kullanıldığı konularını içermektedir.

Tıp eğitiminin tüm aşamalarında portfolyonun kullanılması tıp eğitimi için çok yararlı olacaktır.

Anahtar kelime: portfolyo, tıp eğitimi, portfolyo kullanmanın olumlu özellikleri

ABSTRACT

The portfolio is becoming increasingly accepted as a valuable tool for learning and assessment. The strength of portfolios derives from their ability to offer rich evidence of learners' development and achievements.

This article is intended to inform about portfolio. It includes a background to the definition, advantages and disadvantages of portfolio, content of portfolio, and the reason why we use portfolio.

Use of a portfolio in all stages of medical education will be beneficial for the medical education

Key words: portfolio, medical education, advantage of using portfolio

¹Yard. Doç. Dr, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

²Yard. Doç. Dr, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı

GİRİŞ

Bilim ve teknolojiadaki gelişme ve değişimler toplumların yapısını ve eğitim sistemlerini etkilemektedir. Eğitim geleneksel öğretmen merkezli eğitimden öğrenci merkezli eğitime bir kayış göstermiştir. Bu doğrultuda değerlendirme anlayışı da kuramsal sınavları kapsayan ürün odaklı ölçme ve değerlendirme anlayışından, ürün ve sürecin birlikte ele alındığı değerlendirme anlayışına dönüşmektedir¹. Eğitim hedeflerinin belirlenmesi, son yirmi yılda neredeyse bir çağdaşlık göstergesi olmuştur. Değerlendirme aktivitelerinin en etkili olması için, değerlendirme mekanizmalarının mümkün olan en iyi tekniklerden oluşması ve ölçülen hedefin ve istenen kararın tipine göre kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır².

Ölçülmek istenilen hedefler kısaca şu şekilde sıralanabilir;

- Temel bilgi ve ustalık hakkında bilgi vermek
- Zaman içerisindeki ilerleme ve gelişmeleri ölçmek
- Öğrencileri başarı durumlarına göre sıralamak
- Öğrencilerin güçlük çektiği alanları belirlemek
- Öğretim yöntemleri hakkında karar vermek
- Kursun ya da dersin etkinliği hakkında karar vermek
- Öğrencileri çalışmaya motive etmek².

Bu amaçlar doğrultusunda eğitim programındaki değişime paralel olarak değerlendirmede, öğrenen bireylerin öğrenmelerinden farklı zamanlarda örnekler toplayarak, öğrenip öğrenmemeleri hakkında fikir sahibi olmaya yönelik görüşler ön plana çıkmıştır. Böylelikle değerlendirme yöntemlerin tek ve standart (yazılı ve sözlü) olmaktan çıkıp çoklu değerlendirmelerin öğrenme sürecine dahil edilmesi ve değerlendirme yöntemlerinin her birinin eksikliklerinin tamamlanması sağlanacağı düşünülmektedir. Yeni değerlendirme anlayışı; güvenilir, performans temelli, gerçekçi ve uygulanabilir özellikler taşımaktadır.

Öğrenme süreci içerisinde öğrencinin bir bütün olarak değerlendirilmesine olanak tanıyan yöntemlerden bir tanesi de portfolyo değerlendirmedir^{3,4}. Portfolyo çok uzun yıllar fotoğraf sanatçıları ve yazarlar gibi meslek sahipleri tarafından en iyi işlerini sergilemek için kullanılmıştır. Bu yaklaşım performans değerlendirmesinin temel metodu olarak uygulanmıştır⁵. Portfolyo ya da dosya değerlendirme Miller'in tanımladığı değerlendirme piramidinin en üst basamağını, yapılan işi değerlendirmede kullanılan bir yöntemdir (Şekil.1). Bu özelliklerinden dolayı, günümüzde bilginin anlaşılmadan tekrarlanması yerine, anlamlı bir şekilde yapılandırılmasını gerektiren performans ölçümleri temel eğitimden yüksek öğretime kadar eğitimin her basamağında kullanılmaya başlanmıştır^{6,7}.

Şekil 1: Miller'in Ustalık Piramidi⁷

Bu yazıda portfolyonun tanımı, kullanılmasında dikkat edilmesi gerekli noktalar, olumlu ve olumsuz özelliklerinin vurgulanması amaçlanmaktadır.

PORTFOLİO NEDİR?

Portfolyo öğrencinin öğrenme süreci içerisinde bir ya da daha fazla eğitim programı alanında performansının ve başarısının kaydedilmesidir⁸. Daha geniş bir tanımla ise; öğrencinin belirli bir amaç için yaptığı çalışmaların veya görevlerin toplandığı, öğrencinin bir süreç içerisindeki gayretini ve başarılarını yansıtan bireysel bir koleksiyondur. Bir diğer tanımlamaya göre portfolyo değerlendirme şekli değildir, öğrencilerin gelişimi ve başarısı hakkında bilgi verir. Ek olarak, portfolyolar öğrencilerin kendi çalışmalarını, değerlendirmeye katılımlarını her bir öğrencinin kendi ilerleyişini izlemesini sağlar ve bireysel olarak öğrencilerin performanslarının değerlendirilmesi için bir temel oluşturur^{6,9}.

Genel olarak portfolyo kullanımı için dört temel varsayım bulunmaktadır.

- 1) Öğrenciler kendi kendine öğrenebilir.
- 2) Öğrenciler için geçmiş deneyimleri önemli bir kaynaktır.
- 3) Öğrenme için hazır bulunuşluluk durumu, yaşamın içinde yer alan görev ve sorunlardan gelişir.
- 4) Öğrenciler gelişmek ve ilerlemek için merak gösterir ve kendi kendini motive edebilir.

Bu varsayımlara göre portfolyo hazırlama öğrencilerin gelişmesi için uygun ortam yaratmaktadır. Aynı zamanda portfolyo, sadece bilgi amaçlı değil, hem profesyonel hem de kişisel gelişim için kullanılmaktadır¹⁰.

Portfolyolar öğrenen bireylerin değerlendirilmesindeki eksik yönleri de yansıtır. Bu nedenle klasik değerlendirme yaklaşımlarına alternatif bir değerlendirme yaklaşımı sunar. Portfolyolar öğrenci başarısı ve öğrenme sürecinin hikayesini açıklayan, öğrencilerin öğrenme adına yürüttükleri faaliyetleri sergileyen koleksiyonlardır. Portfolyo gelişigüzel hazırlanmış bir dosya değil, öğrenme sürecinde bulunan bireylerin kazanımlarını yansıtan 'kazanım bankasıdır'³.

Portfolyoların elde edilen verilerin kabul görmesi için geçerli ve güvenilir olması gereklidir. Portfolyodan elde edilen öğrenci performanslarına ilişkin verilerde bulunması gerekli özellikler şu şekilde belirtilmektedir:

- a) Genel geçerlilik: Elde edilen verilerin tek eğitmenen alınması yeterli olmayabilir. Birçok kaynak ve uzmandan elde edilen verilerin aynı sonucu vermesi geçerliliğin kanıtı olarak kullanılabilir.
- b) Güvenilirlik: Öğrencilerin toplanan verileri puanlayan eğitmenler arasında tutarlılık güveni sağlayacaktır¹¹.

Portfolyo değerlendirmenin klasik değerlendirme yaklaşımından farkları Tablo.1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Portfolyo değerlendirme ile klasik değerlendirme yaklaşımının karşılaştırılması³

Portfolyo değerlendirme	Klasik değerlendirme
Günlük etkinliklerin bir parçasıdır. Eğitim programı ile birleştirilmiştir.	Genelde yazılı ya da sözlü sınav
Sistemli bir seçim sürecidir.	Bireyin seçme şansı yok gibidir.
Öğrencileri öğrenmelerinden sorumlu hale getirir.	Ezber yaparak sınıf geçerler
Öğrencilerin neyi öğrendiklerini anlamaları ve ifade etmelerine izin verir.	Kalıplaşmış bilgi yapıları anlamlandırılmadan ya da ifade edilmeden öğrenilir.
Öğrencilerin öğrenmeyi nasıl öğrendikleri ve kendi kendine değerlendirme kapasitelerini arttırmaları konusunda teşvik eder.	Neyin ne kadar öğrenildiği önemlidir. Nasıl ve niçin öğrenildiğine yanıt bulmayı çok fazla önemsemez.
Öğrenciyi merkeze alır.	Öğrenci merkezde değildir.
Öğrencilerin öğrenmelerindeki başarılarını ödüllendirir (yaratıcı olma gibi)	Ödüllendirme söz konusudur. Ancak neyin ödüllendirileceği açısından büyük farklar vardır.

PORTFOLYONUN AMAÇLARI

Portfolyo, öğrencilerin önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda, bu hedeflere ulaşmak için işledikleri yolları, kazanımları yansıtan yaptıkları sistemli çalışmaların toplandığı bir bütün olarak tanımlanabilir. Portfolyo, bir öğrencinin bir ya da birden fazla alanda harcadığı çabayı, ilerlemeyi ve varılan sonuçları gösteren amaçlar doğrultusunda hazırlanmış öğrenci çalışmalarının toplanmasıdır¹². Portfolyoların amaçları:

- Kendi kendine öğrenme becerisini desteklemek
- Öğrencinin öğrenmek istediği konuların açık resmini çizebilmek
- Öğrenmeyi sağlamak
- Amaçlanan hedeflere yönelik öğrencinin gelişimini izlemek
- Diğer değerlendirme araçlarıyla bütünlük sağlamak, desteklemek
- Öğrencilerin yeteneklerini sergilemek ve ilgi alanlarını arttırmak
- Takım çalışması için fırsatlar vermek

Portfolyo niçin kullanılır?

Öğrenci değerlendirmesi için portfolyonun kullanılması, değerlendirme sürecinde öğrenciye ve eğitimeciye fırsat verir. Bu uygulama hem ölçüm hem de yaşam boyu öğrenme becerileri olan beceri, tutum, strateji geliştirme gibi özellikleri güçlendirir. Portfolyo kullanımı değerlendirme kapsamını ve eğitimin yararını genişletici özellik gösterir.

Portfolyonun değerlendirmeye katkısı

1. **Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi:** Diğer değerlendirme yöntemleri ile değerlendirilemeyecek olan kişisel gelişim, kendi kendine öğrenme, yeteneklerin

yansıtılması, kişisel gelişimin kendi kendine değerlendirilmesi, profesyonellik gibi özelliklerin değerlendirmesini içerir.

2. **Performansın kanıtlarının sağlanması:** Yapılan aktivitelerin, kaynakların toplanmasını içerir.
3. **Toplanan kanıtların sunulması:** Portfolyo zaman içinde öğrencinin gelişiminin kanıtlarını sunar⁶.
4. **Öğrenci gelişiminin izlenmesi:** Portfolyo farklı zamanlarda toplanmış bilgilerinin kronolojik çalışma örneklerini içerdiği için zaman içinde öğrencinin değerlendirilmesine izin verir.
5. **Summative(Final) ve formative (İzlem) değerlendirme:** Portfolyo formative ve summative değerlendirmeyi birleştirmektedir. Özetle değerlendirmede portfolyonun iki amacı tanımlanabilir. Bu amaçların birincisi öğrenme sürecine katkıda bulunan ve profesyonel gelişmeye katkı sağlayan izleme (formative) ikincisi ise karar alma, not verme veya sertifika verme amaçlı yapılan final (summative) değerlendirmesidir. Portfolyo için bu iki değerlendirmenin özellikleri Tablo.2’de gösterilmiştir¹³.

Tablo 2: Portfolyo için izlem ve final değerlendirmesinin farklılıkları¹³

İzlem (formative)	Final (summative)
Profesyonel gelişme ve öğrenme süreci hakkında bilgi veriri	Not verme, karar alma sürecine katkıda bulunur.
Yapılandırılmış değildir	İstenilenler açıkça belirtilmiştir.
Sürece odaklanır	Ürüne odaklanır
Değerlendirmede bütün amaçlar değerlendirilir	Belirlenen kriterlere göre değerlendirilir.

Dundee Tıp Fakültesi’nde portfolyo, öğrencilerin summative değerlendirmesi için final sınavına uyarlanmıştır. Portfolyonun öğrencinin yeterlilik alanlarını değerlendirmede çok iyi ve duyarlı olduğu bulunmuştur. Portfolyo öğrenci gelişimi için formative ve summative değerlendirme arasında denge sağlamıştır. Ayrıca öğrencilerin kişisel gelişimi ile ilgili müfredat sonuçlarını da desteklediği saptanmıştır¹⁴.

PORTFOLYO İÇERİĞİ

Tıp fakültesi öğrencilerinde portfolyonun içeriğini çok çeşitli materyaller oluşturmaktadır. Bunlar:

1. Yazılı rapor ve araştırma projesi
2. Performansın değerlendirmesinin örneği (kliniklerden eğitici raporu)
3. Hasta veya akranı ile iletişim video kaydı
4. Uygulama deneyiminin örnekleri
5. Hasta kayıtları
6. Tavsiye mektupları
7. Özgeçmiş
8. Profesyonel gelişimleri üzerine ve bilgileri üzerine yazılı metindir⁶.

Portfolyonun içeriğini oluşturan materyaller aşağıdaki sıraya göre düzenlenmektedir.

- a) Başlık sayfası, öğrencinin ismi, eğitim yılı ve danışman öğretim üyesi
- b) Sayfa numaraları ile birlikte portfolyo içeriğinin listelenmesi
- c) Öğrenme hedeflerinin listelenmesi
- d) Kısa genel bir açıklama, öğrenme hedefleri ile ilişkili materyallerin listesi
- e) Materyaller

Materyaller doğrudan ve dolaylı elde edilebilir. Doğrudan materyaller, öğrenciler tarafından sağlanmaktadır. Mektup, makale, sunum, kritik vaka, denetim raporu ve literatür derleme doğrudan materyallerin içeriğini oluşturmaktadır. Belgeler, referanslar, öğrenci hakkında mektup, video kaydı ve özgeçmiş dolaylı materyalleri oluşturmaktadır¹⁵.

PORTFOLYO HAZIRLANMASI VE GELİŞTİRİLMESİ

Portfolyo öğrencinin belli bir alandaki bilgi, yetenek ve yaklaşımlarının gelişmesini, büyümesini gösteren hem öğretmen hem de öğrenci tarafından kullanılan sistematik ve organize edilmiş kanıtlar bütünüdür⁶.

Portfolyo hazırlamanın ilk aşaması düzenleme ve planlamadır. Bu aşamada öğrenci,

- Ne öğrendi ve öğrenirken nasıl bir yol izledi?
- Nasıl düşündü?
- Nasıl soru sordu?
- Nasıl analiz etti?
- Bilgiye nasıl ulaştı gibi sorulara yanıt verilmelidir⁹.

İkinci aşama ise koleksiyon basamağıdır. Bu evre, öğrencilerin, anlamlı işlerinin, eğitimsel deneyimleri ve hedeflerine yönelik ürünlerin koleksiyonlarını içerir. Koleksiyonda yer alan bütün seçimler, değerlendirme için belirlenmiş kriterleri ve standartları açıkça yansıtmalıdır.

Üçüncü aşama ise mümkün olan her yerde, öğrencilerin öğrenme süreçleri üzerine olan bilişsel yansımaların ve anahtar bilgiler ile becerileri kavramalarının geliştirilmesine dayanır.

Portfolyonun geliştirilmesinde bazı basamakların takip edilmesi gerekmektedir. Bunlar:

1. Amaçların belirlenmesi
2. Değerlendirme için yeterlilik istenen alanların belirlenmesi
3. Portfolyo gereçlerinin seçilmesi
4. Puanlama sisteminin geliştirilmesi
5. Değerlendiricilerin seçilmesi ve eğitilmesi
6. Sınav sürecinin planlanması
7. Öğrenci uyumunun sağlanması
8. Karar vermek için rehberlerin geliştirilmesi
9. Kanıt geçerlilik ve güvenilirliğinin sağlanması
10. Değerlendirme sürecinin planlanması⁶

Bütün bu açıklamalar ışığında, portfolyoların, öğrencinin performansını yansıtıcı seçilmiş çalışmalardan oluşması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, portfolyonun içerisinde yer alacak çalışmalar, öğrencilerin bütün çalışmaları yerine, programda belirlenen hedefler doğrultusunda öğrencilerin performanslarını en iyi şekilde yansıtan seçilmiş çalışmaların ve onların bu hedefler doğrultusunda gelişim ve ilerlemelerini kanıtlayan belge ve dokümanları temsil etmelidir¹⁵.

Portfolyonun Yararları

1. Öğrencinin özelliklerine odaklanma
 - Öğrencinin öğrenmesi ile ilgili olarak kişisel ve profesyonel bilgi sağlar.
 - Öğrencilere, kendileri ile ilgili kişisel değerleri, hisleri, iletişim biçimleri, önemli deneyimlerini yazma yoluyla geri bildirim sağlar.
 - Öğrenciler ne biliyor ve ne yapabilir sorularının cevaplmasına yardımcı olur.
2. Eğitimi ve öğrenci arasında iletişimi güçlendirme
 - Eğitimi ve öğrenci arasında iletişime izin verir.
 - Öğrenciler öğrenmenin öğrenen ve öğretene arasında iki yönlü bir süreç olduğunu anlar.
 - Öğrencinin ve eğitiminin çalışmalarının aynasıdır ve eğitimi aktif eder. Öğrenme stratejilerini tekrar gözden geçirmesine katkıda bulunur.
 - Problem çözme ve düşünce yeteneği ile ilgili eğitimi beklentilerini yükseltir.
3. Geçmiş deneyimlerin kullanılmasını sağlar.
4. Profesyonel yeterliliğin anlaşılmasını sağlar⁶.

Öğrenme ve değerlendirmeyi birleştirerek, öğrencinin hem süreç içinde değerlendirilmesine ve izlenmesine hem de sürecin sonunda değerlendirilmesine olanak sağlar. Bu bakımdan süreç (biçimlendirme) değerlendirme ile sonuç (düzey belirleyici) değerlendirmeyi de birleştirir⁶.

PORTFOLYONUN OLUMLU VE OLUMSUZ ÖZELLİKLERİ

Olumlu Özellikleri

Portfolyo değişmez bir yapı göstermez. Aksine esnek bir sistemdir ve ihtiyaca göre yeniden tasarlanmayı gerektirir. Klasik değerlendirme yöntemlerine göre avantajları bulunmaktadır. Bu avantajlar aşağıda sunulmuştur. Öğrencilerin;

- Kritik düşünme becerilerini geliştirir.
- Bilimsel araştırma beceri ve sorumluluğunu kazanmasını sağlar.
- Kendi ihtiyaç ve isteklerini yönlendirir.
- Öğrenme sürecini kendi kendine planlama, yürütme ve değerlendirmeyi öğretir.
- Bireysel gelişimini takip edebilme ve zaman içerisindeki değişimini izleyebilmesini sağlar.
- Öğrencilerin çalışmalarını en iyi şekilde değerlendirebilmesini geliştirir.
- Süreç içerisinde öğrenci başarısını değerlendirir.
- Zayıf ve güçlü yönlerini görmesini sağlar.
- İletişim becerilerini ve yaratıcılığı geliştirir.
- Kendi öğrenim hayatları ve tarihlerinden haberdar olmalarına yardımcı olur.
- Kendi öğrenim sorunluluğunu almalarını sağlar. Ancak bu durum öğrencinin olgunluk ve motivasyonuna bağlıdır. Bu değerlendirme tüm öğrenme stillerine uygun olmayabilir.
- Ayrıca eğitim programının değerlendirilmesine olanak sağlar^{4,5}.

Olumsuz Özellikleri

- Planlama, koleksiyon düzenleme ve değerli çalışmaların açıklanması için zaman harcanması gereken bir işidir. Bu nedenle bazı öğrencilerde anksiyete yaratabilir.
- Eğitmenler tarafından uygulamanın zor ve zahmetli olduğuna inanılması.
- Portfolyoların hem öğrenme amaçlı hem de summative değerlendirme amaçlı kullanılması bazı sorunlara neden olabilmektedir. Bu durum, öğrencinin portfolyoyu “gelişim amaçlı kullanmasını” ve “sahiplenmesini” azaltabilir⁸.
- Bazı öğrencilerin yazma becerisi diğer öğrencilere göre daha iyi olabilir. Bu, öğrencilerin portfolyoya diğer öğrencilere göre daha olumlu duygularla yaklaşmasına neden olmakta ancak diğer öğrenciler için olumsuz bir durum oluşturabilmektedir.

- Portfolyoda gizlilik önemlidir. Öğrenci portfolyo içeriğinin gizli kalacağına ikna edilemezse bir değerlendirme aracı olarak güvenilir olmayacaktır⁸.
- Kuramsal ve sözlü sınavların daha önemli olduğunun düşünülmesi ve bu uygulamanın anlaşılmasına neden olacaktır^{4,5}.
- Genel olarak objektif testlere göre öğrencilere portfolyolardan verilen puanların geçerliliğinin düşük bulunması¹⁶.

Yapılan çalışmalarda portfolyonun, öğrencinin geleneksel ölçme ve değerlendirme teknikleriyle ölçülmeye çalışılan hatırlama temeline dayalı davranışlara ne düzeyde sahip olduğunun ölçülmesi konusunda yetersiz olduğu bulunmuştur¹⁷.

PORTFOLYO DEĞERLENDİRMEDE UYULMASI GEREKLİ KURALLAR

- Tüm öğrenciler aynı portfolyo konularından sorumlu olmalıdır.
- Değerlendirme için kriterler ve görevler açıkça belirtilmelidir.
- Öğrenciler için yönergeler açık bir rehberlik sağlamalıdır.
- Portfolyonun değerlendirilmesi standardize puanlama ile yapılmalıdır. Değerlendiriciler için eğitici eğitimi ve yazılı yönerge verilmelidir.
- Sözlü sunumlar için standart rehberler kullanılmalıdır⁹.

SONUÇ

Eğitim literatüründe 1980'li yılların ortasına kadar portfolyolar hakkında makaleler yayınlanmamıştır. Tıp eğitiminde ise bu süre biraz daha uzundur. Ancak tıp eğitiminde portfolyonun kullanılması giderek yaygınlaşmaktadır. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin büyük çoğunluğunun portfolyo doldurmanın yararlı bir öğrenim aracı olduğunu bildirdikleri bulunmuştur. Ancak yararlı uygulamanın yanı sıra bu işlemin onlar üzerinde stres yarattığı da bulunmuştur^{18,19}. Aynı şekilde portfolyonun bilgi ve öğretim yöntemlerinde gelişim sağladığı, bilgi ve beceri gelişimine katkıda bulunduğu ve motivasyon sağladığı bulunmuştur¹. Özellikle profesyonel gelişimi değerlendirmenin ideal bir yöntemi olduğu belirtilmektedir⁶. Mezuniyet sonrası eğitimde pediatri ve cerrahi asistanlarının değerlendirilmesinde kullanılan portfolyolar için asistanların %52'si bu deneyimin "iyi" olduğunu belirtmişlerdir. Kullanmayı istemeyenlerin en çok belirttikleri nedenler, portfolyo uygulamasının zaman alıcı olması, çok çalışılması gerektiği ve bu konuda eğitime ihtiyaç duyulduğu yönündedir¹⁹.

Portfolyonun etkili bir değerlendirme ve öğretme aracı olduğu ve gelecekte yaygınlaşmasının tıp eğitimine önemli açılımlar sağlayacağı açıktır. Portfolyonun uygulanması düşünülüyorsa uygulamak isteyenler için aşağıdaki on iki sorunun cevaplarının verilmesi yardımcı olacaktır.

1. Öğrenme gruplarını belirleyebiliyor musunuz?
2. Portfolyo onlar için uygun öğrenme süreci midir?
3. Öğrenenlerle portfolyoyu nasıl tanıştıracaksınız?
4. Portfolyo için standardize edilmiş belgeleri hazırlamak istiyor musunuz?
5. Portfolyoyu genel veya özel bir belge olması için mi düşünüyorsunuz?
6. Öğrenenlerin bazı çıktılara ulaşılmasını göstermek gerekir mi?
7. Değerlendirme için bu sonuçlar ve kriterler öğrenme planının bir parçası olarak görülecek mi?
8. Öğrenenler Portfolyo gelişim sürecinde nasıl desteklenecek?
9. Öğrenenler ile portfolyoyu kim gözden geçirecek?
10. Değerlendirici veya gözlemciler bu rolleri için hangi eğitimi alacaklar?
11. Yapmayı planladığınız şeyleri başka kimler bilecek?
12. Portfolyonun geliştirilmesi ve değerlendirmesinde değerlendiriciler ve gözlemcilerin rolü ne olacak?¹⁵

KAYNAKLAR

1. Korkmaz H, Kaptan F. Fen eğitiminde proje tabanlı öğrenme yaklaşımı. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2001; 20:193-200.
2. Newble D, Cannon R. Assessing the students. In "A handbook for medical teachers, third ed." Dordrecht : Kluwer Academic Publishers, 1996.
3. Vaiz Osman. Proje tabanlı öğrenmede portfolyoların (öğrenci gelişim dosyası) kullanımı ve öğrenme sürecine yansımaları. Yüksek lisans tezi, Ankara, 2003.
4. Chapman Jm, Pettway C, White M. The portfolio: an instruction program assessment tool. Reference Services Review 2001; 29(4): 294-300.
5. Gronlund NE. Assessment of student achievement. 6th ed. Allyn & Bacon, 1998.
6. Friedman Ben David M, Davis MH, Harden RM, Howie PW, Ker J, Pippard MJ. AMEE Medical Education Guide No. 24: Portfolios as methods of student assessment. Medical Teacher 2001; 23: 535-551.
7. Miller GE. The assessment of clinical skills/ competence/ performance. Academic Medicine (Suppl)1990; 65: S63-67.
8. Collins A. Portfolios for science education: Issues in purpose, structure and authenticity. Science Education 1992; 76(4): 451-463
9. Vavrus L. Put portfolios to the test. Instructor 1990; August: 48-53.
10. McMullan M, Endacott R, Gray MA, Jasper M, Miller CML, Scholes J, Webb C. Portfolios and assessment of competence: a review of the literature. Journal of Advanced Nursing 2003; 41(3): 283-294.
11. Dubrovich M. A diversify your assessment portfolio. Principal 2002; 82(2):7-56
12. Korkmaz H, Kaptan F. Portfolyo değerlendirme. Çağdaş Eğitim 2003; Şubat: 25-30.
13. Tigelaar EH, Dolmans DHJM, Wolhagen HAP, Van der Vleuten. Using a conceptual framework and opinions of portfolio experts to develop a teaching portfolio prototype. Studies in Educational Evaluation 2004; 30(3): 305-321.
14. Davis MH, Friedman Ben David M, harden RM, Howie J, Ker P, Mcghee C, Pippard MJ, Snadden D. Portfolio assessment in medical students' final examination. Medical Teacher 2001; 23(4): 357-366.
15. Challis M. AMEE Medical Education Guide No. 11 (revised): Portfolio-based learning and assessment in medical education. Medical Teacher 1999; 21(4): 370-386.
16. Atılğan H, Doğan N, Kan A. Değerlendirme ve not verme. H. Atılğan (ed). Eğitimde ölçme ve değerlendirme. Ankara: Anı yayınları, 2006.
17. Bahar M, Nartgün Z, Durmuş S, Bıçak B. Geleneksel- alternatif ölçme ve değerlendirme. Ankara: PegemA Yayıncılık, 2006.
18. Driessen EW, Tartwick JV, Overeem K, Vermunt JD, Vlueten CPM. Conditions for successful reflective use of portfolios in undergraduate medical education. Medical Education 2005, 39: 1230-1235.
19. Al- Hermi B, Hamdy H. The perception of residents on the effectiveness of reflective portfolio on their training. AMEE 2006, 14 -18 September 2006 Cotone Congressi.